

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin, Mezopotamya'nın verimli topraklarına, binlerce yıllık bir tarihe, çok sayıdaki halka ve inanca, yüksek oranlarda genç nüfusa, kültürel ve tarihi ciddi turizm potansiyeline sahip olmasına rağmen sosyo-ekonomik gelişmişlik endekslerinde son sıralarda yer almaktadır. Mardinliler, kendi iradeleri olan belediye eş başkanlarının iki kez görevden alınıp yerlerine kayyım atanmasından, ciddi oranlardaki işsizlikten, derinleşen yoksulluktan, yol, altyapı, tarımsal üretim ve eğitim gibi alanlardaki birçok yapısal sorundan ötürü büyük zorluklarla baş etmeye çalışmaktadır. Mardin'in mezkûr sorunlarının ve diğer tüm problemlerinin araştırılması, bunların çözümüne dönük gerekli politikaların tespiti ve uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

George ASLAN
Mardin Milletvekili

Kamuran TANHAN
Mardin Milletvekili

Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Mardin ili, sosyo-ekonomik gelişmişlik endekslerinde son sıralarda yer almaktadır. Mühim oranlarda işsizlik, derinleşen yoksulluk, yol, alt yapı, tarımsal üretim ve eğitim gibi yapısal sorunlar, halkın iradesiyle seçilen belediye eş başkanlarının iki kez hukuksuz bir şekilde görevden alınmasıyla derinleştirilmiş ve Mardinliler için yaşam adeta bir zulme dönüştürülmüştür.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün İlçelerin Sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması olan SEGE-2022 isimli çalışmasında, Türkiye'deki tüm ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması birçok değişken baz alınarak hesaplanmış ve ilçeler gelişmişlik düzeyine göre sırasıyla birinci kategoriden altıncı kategoriye doğru tasnif edilmiştir. Ancak TÜİK'in son verilerine göre 870 binden fazla nüfusa, binlerce yıllık tarihe, Mezopotamya'nın en verimli topraklarına sahip olan, birçok halka ve inanca ev sahipliği eden Mardin'in 10 ilçesinden hiçbirisi yukarıda bahsedilen gelişmişlik sıralamasındaki birinci ve ikinci kategoride yer alamamıştır. Üçüncü kategoride yalnızca Artuklu yer alırken, dördüncü kategoride Kızıltepe, Midyat, Nusaybin olmak üzere üç, altıncı kategoride ise Ömerli, Dargeçit, Yeşilli, Mazıdağı, Derik ve Savur olmak üzere altı ilçe bulunmaktadır.

Derin yoksullukla baş etmeye çalışan Mardinliler ayrıca güvenli ve sağlıklı ulaşım için büyük mağduriyetler oluşturan niteliksiz yollardan da son derece muzdariptir. Geçtiğimiz yıl Derik'te 21 kişinin yaşamını yitirmesine, 26 kişinin ise ağır şekilde yaralanmasına sebep olan tır "kazalarına" dair derinlikli bir soruşturma sürecinin hala yapılmamış olması da kayyım elindeki mevcut yerel yönetimler ile merkezi yönetimin ulaşım problemlerine dair kesin çözümler üretme niyetinde olmadığını gözler önüne sermektedir. Asfalt olmayan ve yoğun yağmurlarda çökme aşamasına gelen Derik'e bağlı Kutluca (Verga Xense), Yukarı Menteşe (Menteşê), Atlı (Qesra Qenco) köy yollarının ve Tarihi İpekyolu'nun Kızıltepe kent merkezinden geçtiği güzergahta üst geçit yapılmamasından ötürü can kayıpları ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Kızıltepe kent merkezindeki Ceylanpınar Caddesinde haftalardır devam eden yol çalışmasının tamamlanmaması da ciddi toz bulutlarına sebep olmakta ve cadde esnafının işlerini sekteye uğratmaktadır.

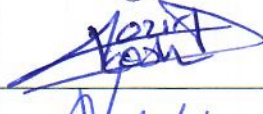
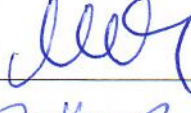
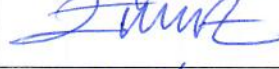
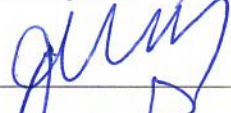
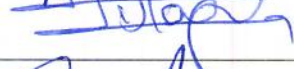
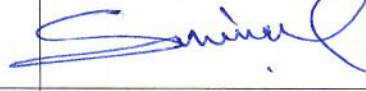
Mardin’de, yerel yönetimlerin temel hizmet alanlarından olan altyapı ve çöp toplamaya dair de büyük eksiklikler söz konusudur. Derik’e bağlı Selmê (Kuyulu) Köyü’nde kanalizasyon problemi olmasından, suların akmamasından; Kızıltepe’ye bağlı Koçhisar mahallesinde, aylarca şebeke suyuna kanalizasyon suyunun karışmasından; Derik’e bağlı Üçyol bölgesinde de çöp konteynerlerinin eksikliğinden, çöplerin düzenli toplanmamasından, günlerce bekletilmesinden dolayı ciddi halk sağlığı problemlerine davetiye çıkarılmaktadır.

Mevcut iktidarın geçmiş dönemlerdeki hasta kuyruklarını bitirdiğini iddia edip övünmesine rağmen getirilen Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) üzerinden hastalara en erken 15-20 gün sonrasına randevu verilebilmektedir, bu süre zarfında da yurttaşlar da “dijital kuyruklarda” beklemektedir. Mardinliler de hastanelerin klima sistemleri başta olmak üzere fiziki kapasitelerinin ve kadın doğum uzmanı başta olmak üzere uzman hekim sayısının yetersiz olması gibi birçok sebepten ötürü nitelikli sağlık hizmetlerinden faydalanamamaktadır.

Mardin’in tarımsal üretiminde buğdaydan sonra ikinci sırada yer alan mısır üretimi, sadece Kızıltepe, Nusaybin, Artuklu ve Derik ilçelerinin toplamı tüm Türkiye’deki üretimin üçte birini karşılamaktadır. Ancak Mardinli çiftçiler başta olmak üzere Mezopotamya’daki çiftçilerin her yaz mevsimi temel sorunu keyfi elektrik kesintileri yapan ve bir nevi kolluk gibi hareket eden DEDAŞ’tır. Bu kurumun günde 8 saate varan elektrik kesintileri yapması, çiftçiler başta olmak üzere tüm bölge halkını etkilemektedir. Çiftçinin temel sorunlarını çözmeye yönelik herhangi bir adımın atılmaması, elektriğe sürekli yapılan zamlarla birlikte girdi maliyetlerinin iyice yükselmesinden kaynaklı üretim de durma noktasına gelmektedir.

Birçok halka ve inanca ev sahipliği yapan Mardin’de, önünde anayasal engeller bulunan anadilinde eğitimin uygulanamaması, öğretmen ve eğitim materyali eksiklikleri gibi problemler de eğitim kalitesini düşürmektedir.

Sonuç itibarıyla Mardin’in yapısal bir hal alan yukarıda bahsedilen sorunları ve diğer tüm sorunlarının ortaya çıkarılarak köklü çözümler geliştirilmesi için Meclis araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9			
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17			
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	